

2026/1243

15.6.2026

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2026/1243

z 11. júna 2026

o monitorovaní prítomnosti námeľových alkaloidov v krmivách

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2002/32/ES⁽¹⁾ sa stanovujú najvyššie prípustné množstvá určitých nežiaducich látok vrátane ražného námeľu (*Claviceps purpurea*) v krmivách.
- (2) V odporúčaní Komisie 2012/154/EÚ⁽²⁾ sa odporučilo monitorovanie prítomnosti námeľových alkaloidov v obilninách a obilninových produktoch určených na kŕmenie zvierat, v lúčnych/kŕmnych trávach na kŕmenie zvierat a v kŕmnych zmesiach.
- (3) Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) prijal 28. júna 2012 stanovisko k námeľovým alkaloidom v potravinách a krmivách⁽³⁾. Ako základ pre posúdenie rizika použil úrad hlavné námeľové alkaloidy *Claviceps purpurea*, konkrétne ergometrín, ergotamín, ergozín, ergokristín, ergokryptín a ergokornín, ako aj zodpovedajúce -inínové epiméry. Keďže druhy *Claviceps africana* a *Claviceps fusiformis* môžu byť relevantné pre krmivá dovážané do Únie, mal by sa monitorovať výskyt ich prevládajúcich námeľových alkaloidov, najmä dihydroergozínu a agroklavínu. Ergovalín je jedným z námeľových alkaloidov, ktoré sa zvyčajne vyskytujú v druhoch tráv infikovaných endofytickými organizmami (endofytmi), ako je kostrava trsteníková alebo mätonoh trváci.
- (4) Úrad 6. júla 2017 uverejnil vedeckú správu o expozícii ľudí a zvierat účinkom námeľových alkaloidov prostredníctvom potravín⁽⁴⁾. V tejto správe sa odporúča pokračovať v zbere analytických údajov o námeľových alkaloidoch v príslušných krmivových komoditách. Okrem toho by sa malo pokračovať v simultánnom zbere údajov o prítomnosti námeľových sklerócií a o obsahu námeľových alkaloidov v rôznych krmivových komoditách s cieľom pomôcť lepšie pochopiť vzťah medzi týmito dvoma premennými. Na monitorovanie by sa mali použiť dostupné analytické metódy s dostatočnou citlivosťou.
- (5) Úrad prijal 30. novembra 2023 stanovisko k riziku pre zdravie zvierat v súvislosti s prítomnosťou námeľových alkaloidov v krmivách⁽⁵⁾. Úrad sa nazdáva, že prítomnosť námeľových alkaloidov v krmivách vyvoláva obavy o zdravie hovädzieho dobytku a ošipaných (prasiatok, ošipaných vo výkrme a prasníc). Úrad zdôraznil, že je potrebných viac údajov o výskyte námeľových alkaloidov, najmä v krmivách rastlinného pôvodu a ciroku, a o ergovalíne/-iníne v krmivách rastlinného pôvodu. Údaje o výskyte predložené úradu by mali obsahovať dostatočné informácie o analyzovaných vzorkách krmiva vrátane informácií o obsahu vlhkosti, cieľových zvieratách a type kŕmnych zmesí (kompletné/doplnkové) a na analýzu by sa mali použiť citlivé metódy.
- (6) Preto je vhodné odporučiť monitorovanie prítomnosti námeľových alkaloidov v krmivách v celej Únii,

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/32/ES zo 7. mája 2002 o nežiadúcich látkach v krmivách pre zvieratá (Ú. v. ES L 140, 30.5.2002, s. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/32/oj>).

⁽²⁾ Odporúčanie Komisie 2012/154/EÚ z 15. marca 2012 o monitorovaní prítomnosti námeľových alkaloidov v krmive a potravinách (Ú. v. EÚ L 77, 16.3.2012, s. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2012/154/oj>).

⁽³⁾ Vedecké stanovisko k námeľovým alkaloidom v potravinách a krmivách. Vestník EFSA (EFSA Journal) (2012) 10(7):2798, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2012.2798>.

⁽⁴⁾ Arcella, D., Gomez Ruiz, J.-A., Innocenti, M.L. a Roldán, R., 2017. Vedecká správa o expozícii ľudí a zvierat účinkom námeľových alkaloidov prostredníctvom potravín. Vestník EFSA (EFSA Journal) (2017) 15(7):4902, 53 s. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.4902>.

⁽⁵⁾ Vedecké stanovisko k riziku pre zdravie zvierat v súvislosti s prítomnosťou námeľových alkaloidov v krmive. Vestník EFSA (EFSA Journal) 2024;22(1):e8496. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8496>.

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Členským štátom sa odporúča, aby s aktívnou účasťou prevádzkovateľov krmivárskych podnikov vykonávali monitorovanie prítomnosti námeľových alkaloidov v krmivách.
2. Mali by sa analyzovať aspoň tieto námeľové alkaloidy:
 - ergokristín/ergokristinín,
 - ergotamín/ergotaminín,
 - ergokryptín/ergokryptinín (izoméry α a β),
 - ergometrín/ergometrinín,
 - ergozín/ergozinín,
 - ergokornín/ergokorninín.

Odporúča sa aj analýza ergovalínu/ergovalinínu, agroklavínu, dihydroergozínu a lolitremu B.

3. Ak je to možné, mal by sa zároveň stanoviť obsah sklerócií vo vzorke, aby bolo možné lepšie porozumieť vzťahu medzi obsahom sklerócií a množstvom jednotlivých námeľových alkaloidov.
4. Odporúčanou metódou analýzy je kvapalinová chromatografia/tandemová hmotnostná spektrometria (LC-MS/MS). Iné metódy analýzy sa môžu použiť za predpokladu, že sú k dispozícii dôkazy, ktoré preukazujú, že tieto metódy prinášajú spoľahlivé výsledky v prípade jednotlivých (alebo dvojíc epimérov) námeľových alkaloidov. Kvantifikačný limit (LOQ) na stanovenie každého námeľového alkaloidu, ktorý sa má dosiahnuť, by mal byť 5 µg/kg alebo nižší.
5. Odporúča sa odobrať najmä vzorky z:
 - obilnín a produktov z nich získaných,
 - tráv a produktov z nich získaných vrátane krmív rastlinného pôvodu,
 - kŕmnych zmesí.
6. Členské štáty by mali dodržiavať postup odberu vzoriek stanovený v nariadení Komisie (ES) č. 152/2009, aby sa zabezpečila reprezentatívnosť vzoriek odobratých z danej šarže ⁽⁶⁾.
7. Členským štátom sa odporúča, aby zabezpečili pravidelné poskytovanie analytických výsledkov úradu, najneskôr však do 30. júna 2028, vo formulári EFSA slúžiacom na predkladanie údajov v súlade s požiadavkami uvedenými v usmerneniach EFSA o štandardnom opise vzorky (SSD2) pre potraviny a krmivá ⁽⁷⁾ a dodatočnými osobitnými požiadavkami EFSA na podávanie správ.

⁽⁶⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009 z 27. januára 2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív (Ú. v. EÚ L 54, 26.2.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/152/oj>).

⁽⁷⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>.

8. Týmto odporúčaním sa nahrádza odporúčanie Komisie 2012/154/EÚ.

V Bruseli 11. júna 2026

Za Komisiu
Olivér VÁRHELYI
člen Komisie
